

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 100–120 λέξεις.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα παρατίθενται οι απόψεις δύο διαπρεπών Γάλλων διανοητών, του Αξέλ Καν και του Ζερόμ Μπεντέ, αναφορικά με τις ηθικές αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα στον σύγχρονο κόσμο. Ο πρώτος, αφού αναγνωρίζει το προβάδισμα των ανθρωπιστικών και οικουμενικών ηθικών αξιών έναντι των υλικών, επικρίνει τον δυτικό κόσμο για την επιλεκτική εφαρμογή τους αποκλειστικά στους δικούς του πολίτες. Ο δεύτερος εμμένει στην οικουμενικότητα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, καταγγέλλοντας τη σχετικοποίηση αυτών και την περιοριστική τους αντιμετώπισή τους αποκλειστικά από την οπτική της Δύσης. Επικεντρωμένοι σε μία άλλη αξία, αυτήν την οικολογίας, διαπιστώνουν την περιθωριοποίησή της στον σύγχρονο κόσμο παρά τις διακηρύξεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ αναφερόμενοι στην πρόοδο ως επίτευξη της γνώσης και επιδίωξη της ηθικής, αμφισβητούν τη δυνατότητά της να οδηγήσει στην ευτυχία την ανθρωπότητα.

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 100–120 λέξεων την άποψη: ... η πρόοδος των επιστημών και της τεχνολογίας θα οδηγήσει στην κατάκτηση της ευτυχίας. Ο 20ος αιώνας γνώρισε σημαντική πρόοδο. Γνώρισε όμως και ανάλογη ευτυχία; Οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα αμφιβάλλουν. (5^η παράγραφος)

Πολλοί άνθρωποι σήμερα, έχοντας την εμπειρία του τελευταίου αιώνα, εκφράζουν τον σκεπτικισμό τους αναφορικά με την ικανότητα της επιστήμης και της τεχνολογίας να εξασφαλίσουν στην ανθρωπότητα την ευτυχία. Ο εικοστός αιώνας, πραγματικά, χαρακτηρίζεται από την εντυπωσιακή ανάπτυξη των επιστημών, κυρίως των εφαρμοσμένων, αλλά και των ανθρωπιστικών. Είναι ο αιώνας της εξέλιξης των μέσων μεταφοράς και των μέσων επικοινωνίας, των διαστημικών ταξιδιών, της πυρηνικής ενέργειας, των πρωτοποριακών ιατρικών θεραπειών, των θαυμαστών ανακαλύψεων της χημείας, της βιολογίας και της γενετικής, νέων θεωρών στην οικονομία, την κοινωνιολογία, την πολιτική επιστήμη. Ωστόσο, βαρύνεται και με απίστευτες φρικαλεότητες, δύο παγκόσμιους πολέμους, απάνθρωπα, ολοκληρωτικά καθεστώτα, οικονομικές κρίσεις, απίστευτες ανισότητες, παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων, οικολογική καταστροφή. Πολλές από αυτές τις σκοτεινές του όψεις ολοκληρώθηκαν με τη συμβολή αυτών των επιστημών. Διδάσκει, λοιπόν ο εικοστός αιώνας ότι η τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος συνιστούν τις αναγκαίες αλλά όχι (και) τις επαρκείς προϋποθέσεις για την επίτευξη της ευτυχίας.

B.2.α. Να παρουσιάσετε τη δομή και να εντοπίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της

2^{ης} παραγράφου (Η ηθική συνδέεται άμεσα με τις αξίες... υπόκεινται στη σχετικότητα).

Δομή 2^{ης} παραγράφου

Θεματική πρόταση: Η ηθική συνδέεται άμεσα με τις αξίες.

Σχόλια - λεπτομέρειες: Για τον Αξέλ Καν, υπάρχουν ... , υπόκεινται στη σχετικότητα.

Πρόταση/περίοδος-κατακλείδα: δεν υπάρχει.

Οι τρόποι ανάπτυξης της παραγράφου είναι **διαίρεση** και **σύγκριση-αντίθεση**.

Οι αξίες (διαιρετέα έννοια) διαιρούνται με κριτήριο το είδος τους (διαιρετική βάση) σε αυτές που έχουν τιμή και σε αυτές που είναι ανεκτίμητες (μέλη της διαίρεσης).

Η σύγκριση - αντίθεση γίνεται ανάμεσα στις πρώτες, οι οποίες είναι δυνατόν να υπολογιστούν και να αποτιμηθούν με βάση ποσοτικά - αριθμητικά δεδομένα, συνεπώς υπόκεινται σε διαπραγμάτευση, και στις δεύτερες, οι οποίες είναι οικουμενικές με ανεκτίμητη αξία.

B.2.β. Να εντοπίσετε τη συλλογιστική πορεία στην τελευταία παράγραφο του κειμένου. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου επιλέγεται παραγωγική συλλογιστική πορεία. Παρατίθεται στην αρχή της παραγράφου η γενική τοποθέτηση (η φθορά και η έκπτωση σημαντικών ηθικών αξιών κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα) και στη συνέχεια αυτή εξειδικεύεται (εκβαρβαρισμός της ιστορίας και αναφορά αριθμητικών δεδομένων που αφορούν τα θύματα των πολέμων, στρατιωτών και αμάχων).

B.3. Να γράψετε τα συνώνυμα των ακόλουθων λέξεων χωρίς να μεταβάλλεται το νόημα του κειμένου: διαπρεπείς (1^η παραγρ.), ανεκτίμητη, οικουμενικές (2^η παραγρ.), επιφυλάξεις, σφάλμα (3^η παραγρ.).

Συνώνυμες λέξεις

- διαπρεπείς: εξέχοντες
- ανεκτίμητη: ανυπολόγιστη
- οικουμενικές: πανανθρώπινες, παγκόσμιες
- επιφυλάξεις: προβληματισμούς
- σφάλμα: λάθος

Γ. Παραγωγή κειμένου

Παρά τα αναμφισβήτητα θετικά βήματα που έχουν σημειωθεί προς την κατεύθυνση της προστασίας των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, δεν λείπουν ακόμα και στη σύγχρονη εποχή περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτά παραβιάζονται, συχνά μάλιστα με βάνουσο τρόπο. Σε ομιλία που θα εκφωνήσεις σε εκδήλωση του σχολείου σου με θέμα τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, καλείσαι να αναφερθείς σε ορισμένες από τις παραβιάσεις αυτές. Επίσης, αναφέρεσαι και σε προτάσεις για τη διασφάλιση και προστασία των Ανθρώπινων δικαιωμάτων (500-600 λέξεις).

Προσφώνηση (ενδεικτικά):

Αγαπητές συμμαθήτριες, αγαπητοί συμμαθητές, κυρίες και κύριοι

Πρόλογος (ενδεικτικά)

Σύντομη αναφορά στην ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως στους αγώνες, αιματηροί οι περισσότεροι, της ανθρωπότητας για την αναγνώριση και την καταγραφή αυτών σε νομικά κείμενα παγκόσμιας ισχύος όσο και σε κείμενα των εθνικών νομοθεσιών.

Εντούτοις, δεν λείπουν ακόμα και στη σύγχρονη εποχή και παρά τα πολλά και θετικά βήματα προόδου, περιπτώσεις παραβίασής τους.

Κύριο μέρος

α) Περιπτώσεις παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον σύγχρονο κόσμο.

Παραβίαση του δικαιώματος στη ζωή.

- πόλεμοι σε διάφορα σημεία του πλανήτη, με θύματα στρατιωτικούς και αμάχους, γενοκτονίες, εθνικές και φυλετικές εκκαθαρίσεις,
- επιβολή της θανατικής ποινής, η οποία παραμένει στη νομοθεσία ακόμα και προηγμένων πολιτικά και επιστημονικά κρατών,
- τρομοκρατία,
- εγκληματικότητα.

Παραβίαση κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων.

- διογκούμενη φτώχεια, τόσο στον Τρίτο Κόσμο όσο και σε πολλές από τις κοινωνίες του δυτικού προηγμένου κόσμου, συνεχής πτώση του βιοτικού επιπέδου,
- συνεχής αύξηση της ανεργίας,
- περικοπή των παροχών του κοινωνικού κράτους (υπηρεσίες πρόνοιας, επανένταξης, αξιοπρεπούς περίθαλψης, μόρφωσης και εκπαίδευσης, ενημέρωσης, τέχνης και πολιτισμού). Οι περιοριστικές αυτές πολιτικές στρέφονται κυρίως εναντίον των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των οικονομικά αδύναμων πολιτών.
- ρατσισμός κάθε μορφής, περιθωριοποίηση και κοινωνικός αποκλεισμός,
- διεύρυνση της απόστασης ανάμεσα στον προηγμένο Δυτικό κόσμο και τον Τρίτο κόσμο σε κάθε επίπεδο, οικονομικό, τεχνολογικό, επιστημονικό.

Παραβίαση πολιτικών δικαιωμάτων.

- περιστολή δημοκρατικών ελευθεριών: εκλογής, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, συνάθροισης, ιδιωτικότητας,
- επιβολή περιορισμών στη διακίνηση πληροφοριών, στην ελεύθερη ενημέρωση και τη διατύπωση γνώμης (διάφορε μορφές λογοκρισίας),
- διώξεις πολιτικών αντιπάλων από την πολιτική (κυρίως) Εξουσία: αναίτιες προσαγωγές, κρατήσεις και φυλακίσεις πολιτών, αστήριχτες κατηγορίες και προκατασκευασμένες δίκες, βασανισμοί (σωματικοί και ψυχολογικοί), απαγωγές και εξαφανίσεις.

Οι βάνουσες αυτές παραβιάσεις παρατηρούνται κυρίως από αυταρχικές και

αντιδημοκρατικές εξουσίες, ενίοτε, όμως και από εξουσίες με δημοκρατική νομιμοποίηση, συνήθως υπό το πρόσχημα έκτακτων αναγκών και ασφάλειας.

Οικολογική καταστροφή

- ως αποτέλεσμα κερδοσκοπικής δράσης μεγάλων βιομηχανιών ή ακόμα και με τη συνέργεια κρατών και κυβερνήσεων,
- διατροφικά σκάνδαλα.

Παραβιάσεις δικαιωμάτων που συνδέονται με την εξέλιξη της τεχνολογίας και των επιστημών.

- παρακολούθηση της ιδιωτικής ζωής, ταυτοποίηση στοιχείων με τη βοήθεια των εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- γενικευμένη επιτήρηση και παρακολούθηση των κοινωνιών,
- ζητήματα βιοηθικής.

β) Προτάσεις για τη διασφάλιση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ευθύνη των κυβερνήσεων.

Έμπρακτη και όχι απλώς ρητορική δέσμευση για την προστασία αλλά και τη διεύρυνση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:

- διεύρυνση του κοινωνικού κράτους: προσπάθειες για την αντιμετώπιση των οικονομικών ανισοτήτων, τον περιορισμό της φτώχειας, της ανεργίας, του αναλφαριθμητισμού, του κοινωνικού αποκλεισμού και του πολύμορφου ρατσισμού,
- εμβάθυνση της δημοκρατίας, πολλαπλασιασμός των ελευθεριών και των δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής, μείωση της καταστολής και υιοθέτηση μιας πιο ανθρωπιστικής πολιτικής,
- επιδίωξη της ειρήνης.

Αποστολή των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας.

- ανάδειξη περιπτώσεων παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ευαισθητοποίηση των πολιτών,
- άσκηση ανυποχώρητης κριτικής στην εξουσία, με σκοπό τον έλεγχο και τον περιορισμό των αυθαιρεσιών, την προστασία της δημοκρατικής τάξης και της κοινωνικής ομαλότητας.

Κινητοποίηση των πνευματικών ανθρώπων.

- με τη δημιουργία τους αλλά και με τη δημόσια παρουσία τους.

Δραστηριοποίηση των πολιτών.

- συμμετοχή σε οργανώσεις που ως έργο τους έχουν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εθελοντική στράτευση,
- άσκηση πίεσης στις κυβερνήσεις των κρατών: α) συμμετοχή σε μαζικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, σε διαδηλώσεις, συλλαλητήρια, κινήσεις υπεράσπισης και αλληλεγγύης, β) αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών είτε για την καταγραφή παραβιάσεων δικαιωμάτων εις βάρος συνανθρώπων τους είτε για την αποστολή διαμαρτυρίας προς τις κυβερνήσεις.

Αναγκαίες προϋποθέσεις για την επίτευξη αυτών των πρωτοβουλιών είναι, ωστόσο, η ανάπτυξη συλλογικοτήτων και απόρριψη του ατομικισμού και της ιδιώτευσης.

Επίλογος (ενδεικτικά)

Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι απλώς νομικά κείμενα. Είναι μία από τις σημαντικότερες κατακτήσεις του νομικού και του πολιτικού πολιτισμού της ανθρωπότητας. Ο αγώνας για την προστασία και την εφαρμογή τους, ωστόσο, εξακολουθεί να είναι, και πάντα θα παραμένει, μεγάλο αίτημα για τους ανθρώπους.

Αποφώνηση (ενδεικτικά)

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια σε 80–100 λέξεις.

Στο συγκεκριμένο κείμενο η συντάκτρια αναφέρεται στις ταραχές που συγκλόνισαν το Παρίσι πριν από λίγα χρόνια και σε παράγοντες που τις προκάλεσαν. Οι ταραχές αυτές ξεκίνησαν από τα παραμελημένα προάστια της γαλλικής πρωτεύουσας και είχαν ως πρωταγωνιστές κυρίως άτομα νεαρής ηλικίας, απογόνους εργατών ή μεταναστών. Αιτίες των ταραχών θεωρεί τον αποκλεισμό αυτών από τις παροχές του κοινωνικού κράτους που υπολειτουργεί, τη διαβίωση σε ένα υποβαθμισμένο, ακόμα και πολεοδομικά, αστικό τοπίο και τη διάψευση των ελπίδων τους για μια αξιοπρεπή ζωή. Η αντίδρασή τους εκφράστηκε εκείνο το διάστημα με βία και καταστροφικότητα.

B.1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 100–120 λέξεων την άποψη: *όσο βελτιώνεται η παιδεία των περιθωριοποιημένων ανθρώπων των πόλεων, χωρίς ταυτόχρονα να εξασφαλίζεται εργασία σε αυτούς, τόσο πιο κοντά οδηγούμαστε σε εξεγέρσεις, αφού η παιδεία γεννά ηγέτες και οι ηγέτες συμβάλλουν στην οργάνωση της οργής και της αντίστασης*» (4^η παραγρ.).

Η βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας σε ανθρώπους για τους οποίους οι προοπτικές εργασίας και άλλων κοινωνικών αγαθών είναι ελάχιστες μπορεί να οδηγήσει στη εκδήλωση και τη διαίωνιση της βίας. Εφοδιασμένοι με γνώσεις και έχοντας αναπτύξει σε ικανοποιητικό βαθμό την κριτική τους ικανότητα, οι άνθρωποι αυτοί, μπορούν να προχωρούν σε συνθετότερους προβληματισμούς, να αξιολογούν την κοινωνική πραγματικότητα, να ελέγχουν το ισχύον κοινωνικό σύστημα, τις αδικίες και τις ανισότητές του, να οδηγούνται στην αμφισβήτησή του, να επιδιώκουν την αλλαγή ή ακόμα και την ανατροπή του. Όταν οι συνθήκες επιτρέψουν ή επιβάλλουν τέτοιες ανατροπές, αυτοί οι άνθρωποι μπορούν να ηγηθούν των συμπολιτών τους και να οργανώσουν κατάλληλα αντιδράσεις στις οποίες θα διοχετεύεται, συχνά με βίαιο τρόπο, η συσσωρευμένη οργή.

B.2.α. Στο έδαφος της ανασφάλειας, ... δεν κάνει τον άνθρωπο ελεύθερο (τελευταία παράγραφος). Στην παράγραφο αυτή να διερευνήσετε τον τρόπο και τα μέσα πειθούς που επιστρατεύει η συντάκτρια.

Στην παράγραφο αυτή η συντάκτρια χρησιμοποιεί **επίκληση στο συναίσθημα**.

Μέσα είναι λογοτεχνικότητα, λογοτεχνικό σχήμα: 1^η μεταφορά: *Στο έδαφος της ανασφάλειας, του ξεριζωμού, του φόβου, της φτώχειας και της αμάθειας βλάστησε η εξέγερση του Παρισιού ...*

2^η μεταφορά: *στιγμιαία εικόνα ενός ραγισμένου μέλλοντος. ...*

3^η μεταφορά: *... ο αέρας της πόλης δεν κάνει τον άνθρωπο ελεύθερο.*

B.2.β. Τι επιδιώκει η συντάκτρια με τη χρήση ευθείας ερώτησης στην 5^η παράγραφο του κειμένου;

Η συντάκτρια χρησιμοποιεί την ευθεία ερώτηση στην 5^η παράγραφο (*Πώς αυτά τα κακέτυπα πόλης να γεννήσουν την αίσθηση της ιστορίας, της συνέχειας, του «ανήκω σε μια κοινότητα», του «υπάρχει αύριο»;*) για να επιτύχει την παραστατικότερη και άμεση μετάδοση του προβληματισμού της αναφορικά με την κατάσταση που επικρατεί στα γαλλικά προάστια και με την ψυχολογία που έχουν διαμορφώσει όσοι νέοι ζουν σε αυτά. Επίσης, είναι και ένα μέσο για την κινητοποίηση του προβληματισμού του αναγνώστη μία προτροπή για προσωπική διερεύνηση των παραγόντων που υποθάλπουν τη βία στα γαλλικά προάστια.

B.2.γ. Να βρείτε τη δομή της 4^{ης} παραγράφου του κειμένου (*Πολλοί είχαν προβλέψει ξεσπάσματα ... ή μάλλον το όνειρο της κατανάλωσης*). Επίσης, να αποδώσετε έναν πλαγιότιτλο σε αυτήν.

Δομή 4^{ης} παραγράφου

Θεματική πρόταση: *Πολλοί είχαν προβλέψει ξεσπάσματα σαν αυτά που συγκλόνισαν πρόσφατα το Παρίσι.*

Σχόλια - λεπτομέρειες: Στο βιβλίο του «Τέλος της εργασίας» (1995), ... ή μάλλον το όνειρο της κατανάλωσης.

Πρόταση/περίοδος-κατακλείδα: δεν υπάρχει

Πλαγιότιτλος: Ο αποκλεισμός από κοινωνικά αγαθά οδηγεί σε εξεγέρσεις.

Β.3. δορυφόρους, τρομοκρατικών, προάστια, πολυκατοικίες, αυτοκίνητα. Να αναλύσετε τις λέξεις αυτές στα συνθετικά τους και από το δεύτερο συνθετικό της κάθε λέξης να σχηματίσετε μια δική σας σύνθετη λέξη.

Ανάλυση των λέξεων στα συνθετικά τους και σχηματισμός σύνθετης λέξης

- δορυφόρος: δόρυ + φέρω, ψηφοφόρος,
- τρομοκρατικών: τρόμος + κράτος, επικράτεια
- προάστια: προ + άστυ, αστυνομία
- πολυκατοικίες: πολύ + κατοικία, συγκάτοικος, ακατοίκητος
- αυτοκίνητα: αυτός (-ή -ό) + κίνηση, ακίνητος, ακινησία

Γ. Παραγωγή κειμένου

Η συντάκτρια του κειμένου αναφέρεται στις εκτεταμένες ταραχές που συγκλόνισαν τη γαλλική πρωτεύουσα πριν από μερικά χρόνια με πρωταγωνιστές κυρίως άτομα νεαρής ηλικίας. Ωστόσο, ίδιες αντιδράσεις καταστροφικής βίας σημειώνονται κατά καιρούς και σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και μεγάλες πόλεις του κόσμου. Σε άρθρο σας, που θα δημοσιευτεί σε ιστολόγιο (blog), επισημαίνετε ορισμένους από τους σημαντικότερους παράγοντες που οδηγούν μεγάλο μέρος της νεολαίας σύγχρονων πόλεων σε τέτοιες μορφές αντίδρασης. Επίσης, επισημαίνετε την ευθύνη της Πολιτείας στην πρόληψη τέτοιων εκδηλώσεων (500-600 λέξεις).

Τίτλος: Παρίσι παντού !

Πρόλογος

Επικαιρικός χαρακτήρας: Αναφορά σε πρόσφατες ταραχές που σημειώθηκαν σε κάποια ευρωπαϊκή μητρόπολη. Συμπλοκές νέων με τις δυνάμεις ασφαλείας, καταστροφές υποδομών, τραυματισμοί πολιτών, συλλήψεις, λεηλασίες καταστημάτων ... (για παράδειγμα, θα ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ως αφορμή για τη σύνταξη του άρθρου μας τα εκτεταμένα επεισόδια στο Λονδίνο τον περασμένο Ιούλιο -2011).

Κύριο μέρος

α) Παράγοντες που οδηγούν τους νέους των μεγάλων πόλεων σε πράξεις ακραίας βίας.

Η όξυνση των οικονομικών προβλημάτων και των κοινωνικών αδιεξόδων που γίνονται περισσότερο αισθητά στις μεγάλες πόλεις.

- **Η φτώχεια**, η οποία πλήττει ολοένα και περισσότερους πολίτες. Μεγάλος αριθμός πολιτών διαπιστώνει ότι, παρά την πολύωρη και εντατική εργασία του, αδυνατεί να εκπληρώσει βασικές οικονομικές υποχρεώσεις.
- **Η ανεργία (ή η υποαπασχόληση)**, η οποίες ως συνέπειες της οικονομικής ύφεσης, πλήττουν μεγάλο ποσοστό των πολιτών, ιδίως ατόμων νεαρής ηλικίας.
- **Η περιθωριοποίηση και ο κοινωνικός αποκλεισμός**. Η απροθυμία, πολλές φορές και η αδυναμία, του σύγχρονου κράτους πρόνοιας να εφαρμόσει πολιτικές ένταξης και ενσωμάτωσης ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (άνθρωποι εξαρτημένοι, άστεγοι, επαίτες, μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες).
- **Η πολιτική των διακρίσεων εναντίον μειονοτήτων και ο ρατσισμός**. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα βίαια επεισόδια στις μητροπόλεις της Δύσης ξεσπούν ως αντίδραση μειονοτήτων που υφίστανται αυτές τις σκληρές διακρίσεις.
- **Οι κοινωνικές ανισότητες, ως συνέπεια των οικονομικών ανισοτήτων**. Στον ίδιο (αστικό) χώρο συνυπάρχουν πολίτες εύποροι, που μπορούν να έχουν πρόσβαση στα αγαθά της κατανάλωσης, ενίοτε να ζουν και μια ζωή πολυτέλειας και αφθονίας, και πολίτες εξαθλιωμένοι, που είναι αποκλεισμένοι από οποιαδήποτε τέτοια προοπτική. Κατά τη διάρκεια τέτοιων ταραχών, η διεκδίκηση καταναλωτικών αγαθών από τους δεύτερους γίνεται με βίαιο τρόπο.

Η πολύμορφη υποβάθμιση του αστικού χώρου.

- Η υποβάθμιση της περιοχών στις μεγάλες πόλεις, είτε στα κέντρα αυτών είτε στα περιχωρα, οι οποίες προορίζονται αποκλειστικά (ως γκέτο) για τους απόκληρους και τους εξαθλιωμένους (Από το κείμενο, 4^η παράγρ.: *Εκεί κυριαρχεί μια διαδοχή από ντουβάρια, όπου μπορεί κανείς να περπατά επί ώρες «σε μια κοίτη σπαρμένη με ομόκεντρα τείχη»*).
  - α) Η απουσία ελεύθερων χώρων συναναστροφής και συλλογικότητας,
  - β) Η απουσία πράσινου, η οποία συντελεί στην περιβαλλοντική επιβάρυνση,
  - γ) Η απουσία χώρων άθλησης και δημιουργικής έκφρασης.

Η κατάχρηση εξουσίας και η ένταση της καταστολής, στην οποία συχνά καταφεύγουν οι κυβερνήσεις στην προσπάθειά τους να ελέγξουν τη γενικευμένη δυσαρέσκεια ή αγανάκτηση.

β) Η ευθύνη της Πολιτείας για την πρόληψη βίαιων εκδηλώσεων.

Ενδυνάμωση του κράτους πρόνοιας

- Προσπάθειες για την εξισορρόπηση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων.
- Επίμονες και συστηματικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση της φτώχειας, της εξαθλίωσης και της ανεργίας.
- Παροχή ικανοποιητικού επιπέδου μόρφωσης, εκπαίδευσης και περίθαλψης όλων των πολιτών.
- Εφαρμογή πολιτικών ενσωμάτωσης για τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.
- Αποφυγή της κατάχρησης εξουσίας και της αδικαιολόγητης βίας, την οποία πολλές φορές μετέρχονται οι δυνάμεις καταστολής.

Προσπάθειες για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στα αστικά κέντρα.

- Δημιουργία πολυδύναμων χώρων αναψυχής, σωματικής άσκησης, καλλιτεχνικής έκφρασης.
- Βελτίωση των υποδομών στα αστικά κέντρα, με έμφαση στις συγκοινωνίες, τις υπηρεσίες υγείας και συμπαράστασης σε όλους τους πολίτες, ιδίως εκείνους που πλήττονται περισσότερο από τα οικονομικά αδιέξοδα.
- Διατήρηση της ιστορικής φυσιογνωμίας των πόλεων, ώστε ο πολίτης να αντιλαμβάνεται την ιστορικότητα του χώρου στον οποίο ζει και να εμπεδώνει το αίσθημα της κοινότητας.

Στήριξη, υλική, οικονομική, ακόμα και ηθική, οργανώσεων, Μη Κυβερνητικών ή / και εθελοντικών που δραστηριοποιούνται στα αστικά κέντρα, παρέχουν σημαντικές υπηρεσίες και υποβοηθούν - συμπληρώνουν το έργο των κρατικών φορέων κοινωνικής πολιτικής.

Επίλογος

Πολλά από τα σύγχρονα αστικά κέντρα λειτουργούν ως θερμοκήπια βίας, καταστροφικότητας και εγκληματικότητας. Η συγκέντρωση πλήθους ανθρώπων σε αυτά, η απουσία ζωτικού χώρου, η πολύμορφη υποβάθμιση της ποιότητας ζωής σε αυτά αλλά κυρίως, οι οξυμμένες κοινωνικές ανισότητες και τα οικονομικά αδιέξοδα διαμορφώνουν προϋποθέσεις συνεχών εντάσεων και συγκρούσεων.